

XARXA INFÀNCIA, ADOLESCÈNCIA I FAMÍLIA

XIAF

Mataró, 27 de novembre de 2008

INDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
2. JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE COMARCAL DEL MARESME	5
3. DESCRIPCIÓ DE LA XIAF.....	7
3.1. FINALITAT I OBJECTIUS	7
3.1.1. Objectiu general.....	7
3.1.2. Objectius específics	7
3.2. ESTRUCTURA DE LA XIAF.....	7
3.2.1. CONSELL GENERAL DE LA XIAF (CGX):1er nivell	8
3.2.2. PLATAFORMA COMARCAL, 2n nivell	9
3.2.3. PLATAFORMA MUNICIPAL: 3r nivell.....	10
3.2.4. Comissions Transversals	11
3.3. FUNCIONAMENT DE LA XIAF.....	11
4. XARXA D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA EN RISC (PRIMER PROJECTE DE LA XIAF)	12
4.1. OBJECTIU GENERAL	12
4.2. OBJECTIUS ESPECÍFICS.....	12
4.3. ESTRUCTURA DE LES COMISSIONS DE TREBALL D'INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA EN RISC	14
4.3.1. CONSELL GENERAL DE LA XIAF (CGX)	15
4.3.2. PLATAFORMA COMARCAL PER INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA EN RISC.	15
4.3.3. PLATAFORMA MUNICIPAL	16
4.3.4. Comissions transversals	17
4.3.4.1. Comissió Social d'Infància	17
4.3.4.2. Comissió d'Atenció a les Famílies	17
5. PLA DE TREBALL-ACCIIONS DE CONSTITUCIÓ DE LA XIAF I DE LA POSTA EN MARXA DEL PROJECTE D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA EN RISC.....	19
6. METODOLOGIA	21
7. INDICADORS D'AVALUACIÓ DE LA XIAF.....	22
8. CRONOGRAMA.....	23
ANNEX 1: Funcions dels líders del Projecte.....	255
ANNEX 2: Procés d'Adhesió al Projecte	266
ANNEX 3: Protocol Comarcal d'Atenció a la Infància i Adolescència en Risc.....	277
Proposta d'Índex de protocol	288

"Tota acció o omissió comesa per individus, institucions o per la societat en general i tota situació provocada per aquests que privi als nens/es d'atencions, dels seus drets i llibertats, impeding el seu ple desenvolupament, constitueixen per definició, un acte o una situació que entra en la categoria del que nosaltres anomenem maltractes o negligència."

Extret del llibre: **"El dolor invisible de la Infància"**

Jorge Barudy

"Una societat desenvolupada com la nostra no pot permetre que es segueixi produint a diari, atemptats contra els drets humans més bàsics. Per a més, allò que hauria de ser responsabilitat de tots els ciutadans, pren caràcter d'inexcusable quan ens referim als professionals de la salut"

Eduard Rius i Pey

Ex-conseller de Sanitat i Seguretat Social

1. INTRODUCCIÓ

La filosofia de protecció a la infància parteix del dret i deure de la societat actual de protegir i vigilar pel correcte desenvolupament dels infants de tot el món. Històricament la intervenció es basava en una filosofia segregacionista, de beneficència i de càstig que actualment es treballa per reconvertir en una intervenció d'ajut i suport per garantir la protecció de l'Infant, prioritzant la implementació de les eines necessàries per a la recuperació de la família. Una part dels estudis han demostrat que moltes de les víctimes de violència domèstica esdevenen tant maltractats com maltractadors.

En el transcurs de les darreres dècades hem pogut presenciar el progressiu desenvolupament de polítiques socials adreçades a l'atenció a la infància posant un especial èmfasi en la protecció dels infants maltractats mitjançant programes específics i serveis especialitzats.

Cal una intervenció i participació de tots els serveis d'atenció social per tal de poder detectar i tractar les famílies permetent la prevenció i detecció dels maltractaments. Tots els ciutadans som responsables de denunciar situacions d'abús de poder sobre els menors i podem incórrer en responsabilitats administratives i fins i tot penals si no ho fem [Art. 262 de la Llei d'

Enjudiciament Criminal.]

El Consell Comarcal del Maresme té competències en l'atenció a la infància i l'adolescència en risc a la comarca del Maresme (excepte el municipi de Mataró). Per a dur a terme aquest encàrrec disposa d'un equip d'onze persones (EAIA) treballant directament en l'atenció al menor i a la seva família -tres psicòlegs, tres pedagogs, tres treballadors socials i dos educadors socials que depenen tècnicament de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA)-. Aquest equip compta amb el suport d'una tècnica de l'Àrea d'Atenció a les Persones del Consell Comarcal del Maresme i es coordinen en l'atenció als infants i les seves famílies amb els Serveis Socials Bàsics i altres serveis de tota la comarca.

L'objectiu principal de l' EAIA , és valorar la informació que se'ls deriva, diagnosticar la situació de la infància en possible situació de desemparament, emetre les propostes tècniques i fer els seguiments que vagin en benefici dels infants, dels quals té encomanada l'atenció individualitzada.

Els menors tenen el dret a tenir cobertes les seves necessitats bàsiques i quan la família no ho fa o ho fa inadequadament, la societat se n'ha de fer càrrec i protegir-los. Però el menor, com a nen/a i com a fill/a, també té el dret que les intervencions dels professionals i dels serveis siguin acurades i no vagin més enllà del que sigui estrictament necessari, ja que és ben sabut el perjudici secundari que, en molts casos, pot representar pel menor la separació de la família i/o la seva possible institucionalització.

Aquesta intervenció ha d'esdevenir interdisciplinària. És necessària una adequada coordinació per tal de rendibilitzar els esforços materials i personals de totes les institucions que intervenen en l'àmbit de la infància i els seus drets i la defensa de la seva plena integritat i dignitat.

És per això que es promou la creació d'un espai a on es redefineixi i millori l'actual sistema de coordinacions per tal d'optimitzar els recursos humans i materials del territori.

Aquesta dimensió comunitària del treball en xarxa potencia l'elaboració col·lectiva del saber, l'articulació dels diferents serveis i disciplines, i la participació dels subjectes en el seu procés de canvi. El projecte haurà de tenir en compte els temps institucionals i els dels usuaris, i vetllar per a què la distància entre l'un i l'altre sigui mínim.¹

¹ Adaptat del document "Interxarxes: una experiència de treball en xarxa al Dte. d'Horta-Guinardó" Barcelona

2. JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE COMARCAL DEL MARESME

A finals de l'any 2007, l'EAIA del Maresme va rebre l'encàrrec per part de la DGAIA, d'atendre i valorar les situacions de possible desemparament dels menors que requereixin una resposta urgent (casos prioritaris). Aquesta ampliació de les tasques de l'EAIA requeria una major coordinació amb la resta de serveis per tal de garantir la rapidesa i la precisió de les actuacions que exigeixin aquesta tipologia de casos.

Aquesta necessitat de coordinació, juntament amb una voluntat de millora en la qualitat de l'atenció als menors en risc per part de l'EAIA i dels Serveis Socials Bàsics de la comarca del Maresme, ens va fer arribar a la conclusió de la necessitat de treballar l'elaboració d'un protocol d'infància i adolescència en risc de maltractaments, dins d'una estructura en xarxa que inclogui a tots els serveis de la comarca implicats en l'atenció a la infància, adolescència i família: salut, ensenyament, justícia, cossos i forces de seguretat, temps lliure i serveis socials.

Aquesta conclusió és coincident amb la voluntat de territorialització de l'atenció dels casos d'infància en risc, el nou model d'atenció en la infància de l'Avantprojecte de Llei del Menor i la metodologia en expansió del model de treball en xarxa.

Juntament amb aquests fets podem trobar diferents raons d'oportunitat que avalen la necessitat d'impulsar aquest projecte:

- La voluntat decidida per a establir una metodologia de treball basada en xarxes professionals com a sistemes oberts per tal de tirar endavant una tasca més efectiva i eficient.
- La necessitat d'avançar en la concreció del compromís de coordinació des de la transversalitat.
- La intenció d'aprendre de l'experiència dels diferents professionals implicats.
- L'aprofitament de les noves oportunitats que el nou context polític i professional ofereix:
 - Nous protocols de maltractament infantil (Síndic de Greuges de setembre de 2006; Protocol de Girona de desembre de 2007)
 - Nova Llei de Serveis Socials i futura Llei d'Infància
 - Document Marc dels SEAIA
 - Necessitat d'omplir el buit sobre protocols a nivell local per a casos d'infància i

adolescència en situacions de risc social.

El Consell Comarcal del Maresme i la DGAIA presenten aquest projecte amb la voluntat de poder contribuir de manera significativa a **millorar la qualitat del treball i els resultats** a partir de la sistematització de criteris comuns que puguin ser assumits pels diferents professionals i està obert a les aportacions de la resta d'institucions.

Per donar resposta a aquesta necessitat de coordinació i portar a terme aquestes funcions, s'ha valorat necessari dissenyar i posar en marxa una **Xarxa d'Infància, Adolescència i Família (XIAF)** que:

- Superi la sectorialització de les institucions en temes d'infància, adolescència i família.
- Creï espais per facilitar l'intercanvi d'informació, aportació de recursos, coordinació d'actuacions, prevenció de risc social i recuperació de situacions de desemparament.
- Tingui una voluntat decidida per a establir una metodologia de treball en xarxa.
- Potenciï la xarxa professional ja existent, incorporant el bagatge anterior .
- Ompli el buit sobre els protocols a nivell local per casos d'infància en risc, tal com assenyala el protocol impulsat pel Síndic de Greuges

A partir de la valoració d'aquesta necessitat comarcal, es designa un grup de treball, el **grup impulsor**, amb l'encàrrec d'analitzar els diferents models de xarxes existents per tal de definir el model desitjat de Xarxa, ajustat a la realitat i necessitats de la nostra Comarca del Maresme.

Per poder portar a terme aquest projecte en termes de qualitat, eficiència i eficàcia cal comptar amb el compromís i la implicació dels responsables polítics i dels caps de les institucions dels municipis de la comarca des de l' inici del projecte.

Aquest compromís de participació és imprescindible, ja que en l'elaboració i execució del projecte es necessària la implicació de diverses regidories de cada municipi (salut, educació, governació, benestar social...) així com de diferents departaments de les Institucions implicades: Grup d'Atenció a la Víctima, Jutjats d'Arenys i Mataró, Hospitals de Calella i Mataró, diversos serveis de salut (CSMA , CSMIJ, CEDIAP,CAS, UAT, etc), Educació , Justícia, Mossos d'Esquadra i Policia Local , etc.

L'objectiu de la trobada interinstitucional del dia 27 de novembre de 2008 és aconseguir la implicació dels representants polítics de les diverses Institucions participants mitjançant la signatura d'un document d'adhesió i la constitució del Consell General de la XIAF **(Annex 2)**.

3. DESCRIPCIÓ DE LA XIAF

3.1. Finalitat i Objectius

La finalitat de la XIAF és donar a la població del Maresme una atenció de qualitat potenciant el treball en xarxa entre les institucions que tenen com a objectiu el benestar de la infància, adolescència i família.

3.1.1. Objectiu general

Dissenyar una estructura de coordinació interinstitucional flexible que sigui útil per treballar qualsevol tema relacionat amb el benestar dels infants, adolescents i famílies, mitjançant la creació d'unes plataformes de coordinació i unes comissions específiques per a cadascun dels projectes que es plantegi portar a terme.

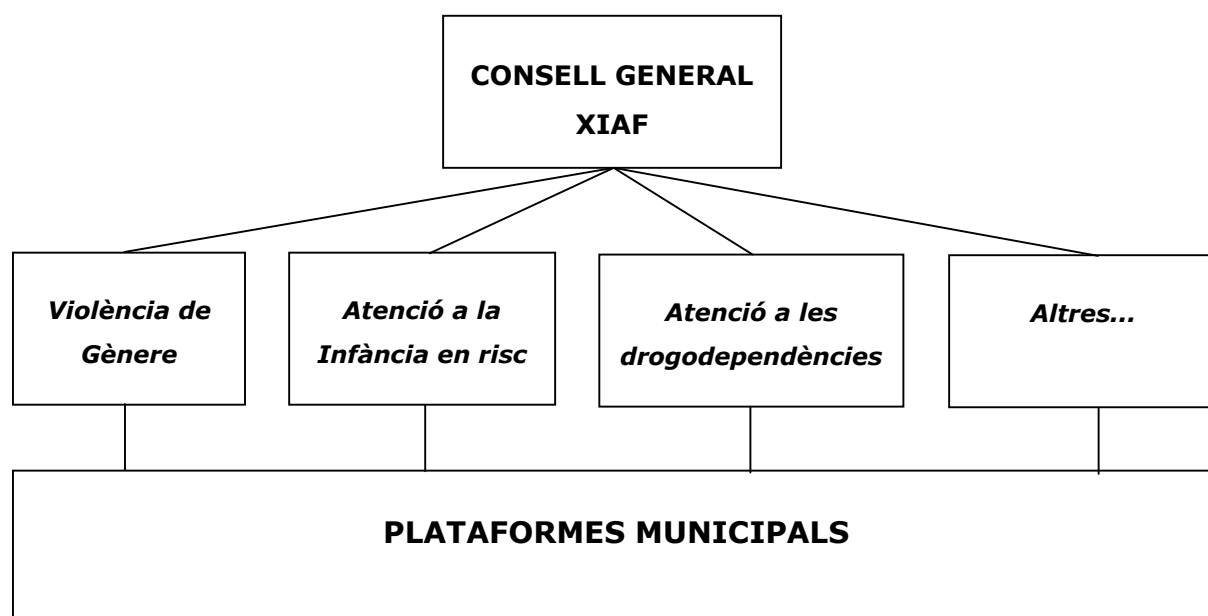
3.1.2. Objectius específics

- Disposar de dades comarcals provinents de les institucions responsables de l'atenció a les persones que permetin conèixer la realitat de la comarca així com tendències futures.
- Consensuar criteris d'intervenció i circuits de derivació per a qualsevol àmbit relacionat amb el benestar de les persones i les famílies.
- Establir programes d'actuació coordinada entre les diverses institucions que permetin millorar l'atenció a les persones i a les famílies a la comarca del Maresme.
- Treballar conjuntament per dotar a la comarca dels recursos necessaris.

3.2. Estructura de la XIAF

La XIAF està estructurada en diversos nivells de coordinació amb una composició i unes funcions específiques i diferenciades.

La xarxa s'articula mitjançant comissions de treball **horitzontals** que comprenen un nivell polític i directiu, tècnic comarcal i tècnic municipal, i altres **transversals** que coordinen a tècnics amb competències comarcals i municipals i que es crearan segon les necessitats de cada projecte d'intervenció.

3.2.1. CONSELL GENERAL DE LA XIAF (CGX): 1er nivell

El Consell General de la XIAF està format per responsables polítics i/o directius de les institucions públiques.

Es compona d'un representant de les següents institucions:

- Direcció General d'Infància i Adolescència, Departament d'Acció Social i Ciutadania, Generalitat de Catalunya
- Departament d'Educació, Generalitat de Catalunya
- Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya
- Departament d'Interior relacions institucionals i participació, Generalitat de Catalunya
- Departament de Salut, Generalitat de Catalunya
- Consell Comarcal del Maresme, representant als municipis de menys de 20.000 habitants

- Ajuntaments de més de 20.000 habitants de la comarca del Maresme

Les Funcions del Consell General de la XIAF seran:

- Assumir el compromís institucional de participar en la xarxa de coordinació mitjançant la signatura del Document d'Adhesió.
- Delegar la potestat de participació dels tècnics referents en els diversos nivells de coordinació de la XIAF.
- Donar el suport institucional necessari per a la implementació de protocols comarcals d'actuació i garantir el desenvolupament i consolidació de la xarxa assegurant l'avaluació i millora continuada de la mateixa.
- Validar la documentació que s'elabori i els acords als quals s'arribi des de la Plataforma Comarcal.
- Contribuir a la difusió dels documents.
- Suggerir polítiques concretes i plans d'actuació en el territori.
- Ampliar els objectius específics de la xarxa XIAF a les necessitats del territori.

En la primera reunió s'elaborarà el calendari de reunions i la periodicitat d'aquestes.

3.2.2. PLATAFORMA COMARCAL, 2n nivell

Ha d'estar constituïda per tècnics referents dels diferents àmbits d'atenció al menor i a les famílies. La seva formació s'ha d'impulsar pels caps de les institucions implicades.

Els tècnics han de ser referents de les següents àmbits:

- Acció social
- Educació
- Justícia
- Seguretat
- Salut

Les funcions de la Plataforma Comarcal són:

- Conèixer l'estat del mapa de serveis al territori i establir quines són les seves necessitats.
- Especificar les funcions i els límits de cada servei que intervé en l'atenció a l'infant, adolescent o família
- Especificar els criteris tècnics a utilitzar en les diverses situacions relacionades amb l'atenció als infants, adolescents i famílies.
- Establir els circuits de derivació entre serveis.
- Establir mecanismes de coordinació permanent dels diversos serveis.
- Elaborar la documentació que reculli les conclusions de les funcions i els límits.

Dins d'aquesta comissió es poden crear diverses subcomissions amb encàrrecs de treballs o d'estudis específics.

Per realitzar la seva feina es reunirà en funció del calendari que s'elabori en la primera reunió de la Plataforma Comarcal.

3.2.3. PLATAFORMA MUNICIPAL: 3r nivell

Ha d'estar constituïda a cada municipi per tècnics de Serveis Socials Bàsics (SSB), Policia local, ABS, escoles, IES, CAP, i de la resta de serveis que disposi el municipi. La seva constitució ha de ser impulsada pels responsables polítics municipals (alcaldes i regidors).

Les seves funcions serien:

- Detectar situacions que per les seves característiques requereixin d'una intervenció especialitzada.
- Consensuar el circuit d'intervenció i derivació local.
- Realitzar el seguiment de famílies i menors que requereixin aquestes intervencions especialitzades.
- Recollir informació i derivar el cas als serveis d'atenció especialitzada, si s'escau.

3.2.4. Comissions Transversals

Les Comissions transversals seran creades específicament per a cada projecte d'intervenció que es porti a terme en funció de les seves necessitats i tindran sempre la funció d'establir coordinacions entre els diversos nivells de la XIAF.

Cadascun d'aquests nivells ha d'organitzar-se internament per tal de permetre la coordinació dels membres i portar a terme les funcions que té encomanades, així com garantir el traspàs eficaç i eficient de la informació a la resta de nivells.

Les funcions i l'estructura dels diferents nivells de la XIAF ha de ser l'objectiu de treball de la primera sessió. L'equip impulsor del projecte assumirà la convocatòria de la primera sessió de cadascun dels nivells i presentarà el Pla de Treball. Cada nivell haurà de nomenar un secretari i un coordinador i establir el calendari de reunions.

3.3. Funcionament de la XIAF

La XIAF és una estructura flexible que es concreta en projectes específics.

La XIAF s'ha d'adaptar a les necessitats de cada projecte per tal d'aconseguir la màxima funcionalitat. Per això, cada projecte suposa la creació d'una xarxa específica dins de la XIAF.

Tots els projectes que es poden incloure dins de la XIAF, comparteixen el mateix Consell General, i es nomenen els referents tècnics dels serveis representats en la Plataforma Comarcal en funció dels objectius del projecte concret.

Els projectes han d'arribar al territori mitjançant la Plataforma Municipal, que està formada pels serveis municipals bàsics de cada municipi (Serveis Socials, ABS, Policia Local...) afegint-se els altres serveis municipals relacionats amb el projecte segons la cartera de cada municipi.

Per a que un projecte comarcal es treballi des de la XIAF ha de ser aprovat pel Consell General de la Xarxa i ha d'implicar la coordinació de com mínim tres institucions comarcals. Els projectes es poden presentar des de qualsevol institució.

La XIAF podrà portar diversos projectes a la vegada. Alguns dels projectes tindran una durada determinada: estudis, programes etc. Altres podran tenir un caràcter permanent ja que suposaran una metodologia de treball en l'atenció a un sector determinar. A aquest últim tipus pertany el projecte que es presenta a continuació

4. XARXA D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA EN RISC (Primer projecte de la XIAF)

El Consell Comarcal del Maresme i la DGAIA proposen que el primer projecte que s'impulsi des de la XIAF sigui la constitució de la Xarxa d'atenció a la infància i adolescència en risc. Ja que la pròpia XIAF s'ha impulsat des d'institucions que tenen delegada aquesta responsabilitat, és comprensible que sigui la Xarxa d'atenció a la infància i adolescència en risc el primer projecte d'intervenció.

Per tant, sobre l'estructura bàsica de la XIAF s'ha de dissenyar la xarxa específica amb les comissions pertinents per treballar infància i adolescència en risc.

4.1. Objectiu general

El projecte està dirigit a establir una metodologia de treball que millori l'eficàcia en l'atenció al menor en risc a la comarca mitjançant la creació d'una xarxa específica **d'infància i adolescència en risc** dins de l'estructura general de la XIAF

Aquest objectiu es recolza en el desenvolupament de l'Art 3 del Decret de Creació dels EAIA quan explicita que:

*Dins l'atenció a la infància i adolescència amb alt risc social, el nivell d'atenció primària constitueix el punt d'accés immediat i el graó del sistema de serveis socials més proper al seu entorn familiar i social. Desenvolupa tasques d'informació, orientació i assessorament del menor i la seva família, de detecció i prevenció de situacions d'alt risc social i d'animació, **promoció i desenvolupament comunitari**, i els adreça, quan cal, als serveis de benestar social esmentats a l'article 1 i, si s'escau, als serveis socials especialitzats d'atenció a la infància i adolescència.*

4.2. Objectius específics

- Establir uns espais de coordinació entre els diversos serveis que intervenen en l'atenció al menor en risc i a la seva família, per tal de facilitar:
 - El traspàs d'informació
 - La presa de decisions consensuades

- Una atenció integral eficaç i eficient
- Determinar els indicadors que permetin disposar de dades actualitzades de la realitat comarcal, així com elaborar el MAPA DE NECESSITATS del territori del Maresme.
- Elaborar i signar el document del protocol d'actuació en casos de maltractaments infantils, mitjançant un procés de participació per tal d'unificar un procediment únic d'actuació.
- Crear els mecanismes d'avaluació i seguiment del protocol.
- Intervenir en els casos del territori que requereixin la coordinació de tres o més serveis i que presentin una especial dificultat.
 - Crear un mecanisme de coordinació puntual per casos en els que intervinguin més de tres serveis.

4.3. Estructura de les Comissions de treball d'infància i adolescència en risc

4.3.1. CONSELL GENERAL DE LA XIAF (CGX)

Format per responsables polítics i/o directius de les institucions públiques comarcals que intervenen en l'atenció al menor en risc.

Es compona d'un representant dels següents serveis:

- **Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència**
- **Mossos d'Esquadra** de la Regió Policial Metropolitana Nord
- **Cat Salut**, sector Maresme
- **Serveis Territorials d'Educació**, Generalitat de Catalunya
- **Consell Comarcal del Maresme**, en representació dels Ajuntaments de menys de 20.000 habitants
- **Ajuntaments** de més de 20.000 habitants

Les Funcions del Consell General de la Xarxa són les mateixes que les de la XIAF adaptades a la infància en risc.

4.3.2. PLATAFORMA COMARCAL PER INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA EN RISC.

Ha d'estar constituïda per aproximadament 15 tècnics referents dels diferents àmbits d'atenció al menor. La seva formació s'ha d'impulsar pels caps de les institucions implicades en l'atenció al menor en risc.

Proposta de composició de la plataforma comarcal per infància i adolescència en risc:

- **Departament d'Educació:** 3 representants (1 Inspector, 1 Membre de l'EAPS i 1 Director de centre)
- **DGAIA:** 1 representant (professional de l'EFI 7)
- **EAIA:** 2 representants (tècnics de l'EAIA)
- **Departament de Justícia:** 2 representants (1 jutge de família dels jutjats de Mataró i 1 jutge dels jutjats d'Arenys de Mar)
- **Mossos d'Esquadra:** 1 representant (coordinador del Grup d'Atenció a la Víctima)

- **Departament de Salut:** 4 representants (de les 4 institucions que proveeixen serveis a la comarca)
- **Serveis Socials Bàsics:** 2 representants (dels Serveis Socials Municipals)

Les seves funcions són:

- Conèixer l'estat del mapa de serveis de protecció infantil al territori i establir quines són les seves necessitats.
- Especificar les funcions i els límits de cada servei que intervé en l'atenció al menor en risc.
- Especificar els criteris tècnics a utilitzar en les diverses situacions.
- Establir els circuits de derivació entre serveis.
- Establir mecanismes de coordinació permanent dels diversos serveis.
- Elaborar la documentació que reculli les conclusions de les funcions anteriors i redactar un protocol comarcal d'atenció a la infància i l'adolescència en risc (**Annex 3 : Proposta de Protocol Comarcal d'atenció a la Infància i l'adolescència en risc**)

4.3.3. PLATAFORMA MUNICIPAL

Constituïda per tècnics de SSB, Policia local, escoles, IES, CAP, Escoles bressol, serveis d'activitats de lleure (centres oberts, esplais, Punt jove) de cada municipi. La seva constitució ha de ser impulsada pels responsables polítics municipals (alcaldes i/o regidors).

- Les seves funcions són:
- Establir mecanismes de detecció de situacions de risc referides a menors i adolescents
- Consensuar el circuit d'intervenció i derivació local en casos d'infància en risc.
- Fer el seguiment de famílies i menors en possible situació de risc.
- Recollir informació i derivar el cas als serveis d'atenció especialitzada, si s'escau.

4.3.4. Comissions transversals

Les comissions transversals estan formades per membres dels diferents nivells de coordinació i serveixen de vincle de comunicació entre el territori i la plataforma comarcal.

Tenen la funció de resoldre aquelles dificultats concretes que apareguin en el circuit de derivació, detectar les necessitats del territori i intervenir de manera consensuada en aquells casos que ho requereixin.

4.3.4.1. Comissió Social d'Infància

Formada per representants d'EAIA-DGAIA-SSB (porta ja un any treballant conjuntament). Es reuneix mensualment.

Les seves funcions són:

- Desenvolupar la part social del protocol.
- Analitzar protocols ja existents i de nova creació, per tal d'actualitzar i optimitzar el protocol.
- Revisar els criteris, els circuits i les funcions delegades per la DGAIA i consensuar els criteris específics de la comissió.
- Estudiar els casos que presentin especial dificultat i que intervinguin els tres serveis de caràcter social.

4.3.4.2. Comissió d'Atenció a les Famílies

Estarà formada per membres de la xarxa municipal referent del cas, i com a mínim dos serveis de caràcter comarcal. No té caràcter permanent i la seva composició varia en funció dels serveis que intervinguin en cada cas.

Té les funcions de:

- Reunir els professionals que participen en l'atenció d'un cas concret.
- Traspasar i aportar la informació necessària sobre el cas per tal de prendre decisions consensuades.

Les convocatòries es faran a demanda de qualsevol servei que atengui el menor, que serà la que convocarà als serveis implicats.

Les funcions i estructura de la comissió ha de ser l'objectiu de treball de la primera sessió. El Consell Comarcal del Maresme com a grup impulsor del projecte assumirà la convocatòria de la primera sessió de cadascuna de les comissions i presentarà una proposta de pla de treball.

5. PLA DE TREBALL-ACCIONS DE CONSTITUCIÓ DE LA XIAF I DE LA POSTA EN MARXA DEL PROJECTE D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA EN RISC

1. Establiment del lideratge institucional del projecte: Consell Comarcal, DGAIA (Setembre 2008) i redacció del projecte (novembre 2008).

1.1. Establiment de les funcions dels líders del projecte (**Annex 1**).

1.2. Nomenament del grup impulsor: tècnics que impulsaran el projecte.

1.3. Contractació de l'expert (Juliol 2008).

1.4. Redacció del projecte per part del grup impulsor (novembre 2008).

2. Signatura d'adhesió al projecte dels responsables polítics comarcals i dels caps de les institucions implicades.

2.1. Contactar amb les diverses institucions implicades i presentar-les l'avantprojecte. (octubre/novembre 2008)

2.2. Convocatòria mitjançant carta. I correu electrònic als caps d'institucions implicades i càrrecs municipals relacionats amb el projecte. (novembre 2008)

2.3. Jornada de presentació del projecte. (27 Novembre 2008)

2.4. Entrega i presentació del projecte definitiu. (27 novembre 2008)

2.5. Signatura del document d'adhesió per part dels caps de les institucions implicades (27 Novembre 2008) (**Annex 2 Procés d'adhesió**)

2.6. Presentació i aprovació del projecte en el Consell d'Alcaldes (desembre 2008)

3. Creació de la xarxa.

3.1. Signatura del document de designació de referents per participar en els diversos nivells de la xarxa i retorn al CCM (desembre-2008)

3.2. Establiment del Consell General de la XIAF: (27 de novembre 2008)

- 3.3. Primera reunió del CGX (febrer 2009)
- 3.4. Formació de la Plataforma Comarcal amb els referents de cada institució.
(gener/febrer 2009)
- 3.5. Convocatòria per part del grup impulsor dels referents establerts.
- 3.6. Acord de calendari i metodologia de treball per la redacció del protocol (Pla de treball del Protocol)
- 3.7. Organització de comissions parcials i de suport a les famílies
- 3.8. Creació de la Plataforma local a cada municipi impulsada pels regidors corresponents.

6. **METODOLOGIA**

Per poder dur a terme el projecte s'utilitzaran les següents tècniques:

- Reunions grups / comissions.
- Sessions de treball.
- Elaboració de documentació.
- Supervisió externa: grups , revisió metodològica, procediments.
- Formació específica.

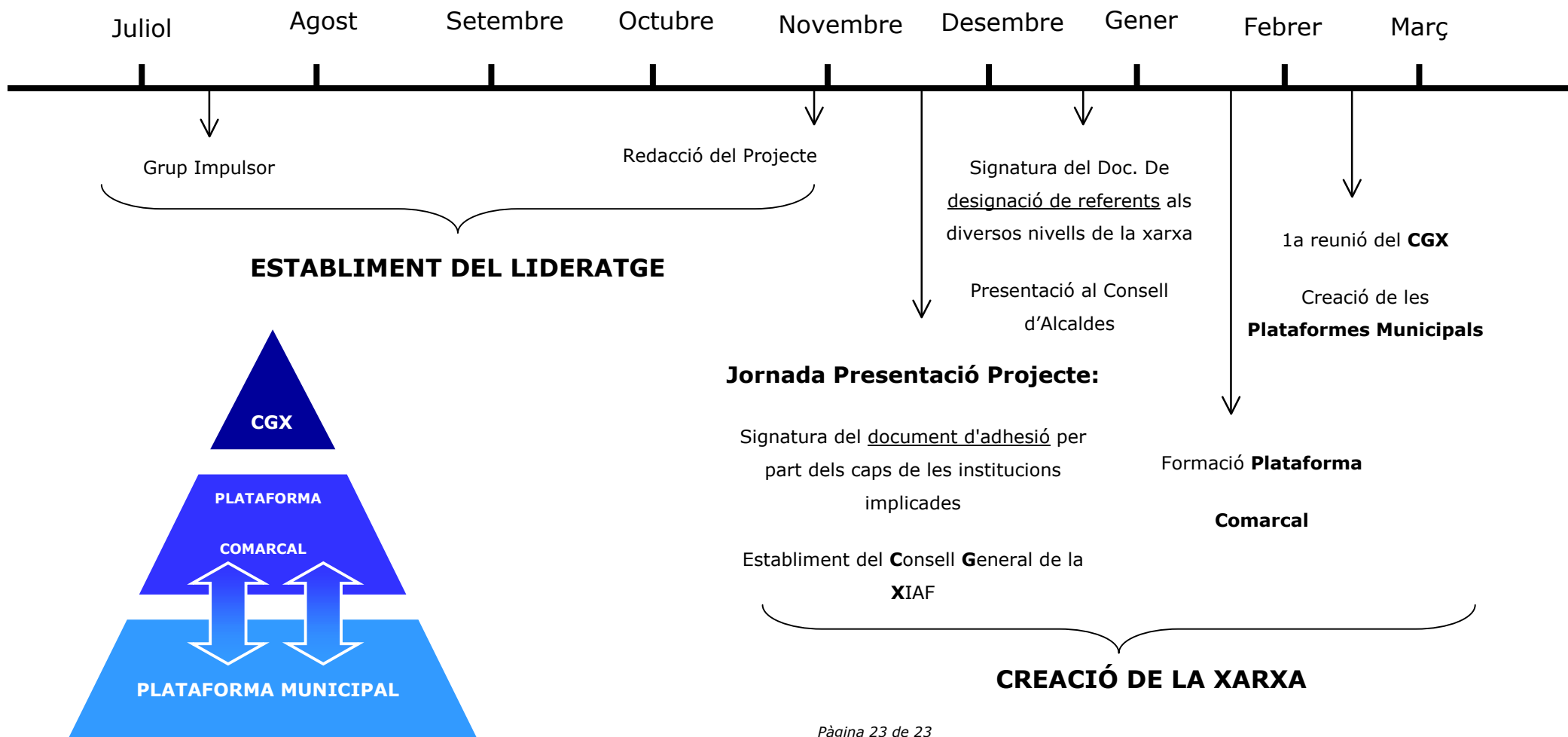

7. INDICADORS D'AVALUACIÓ DE LA XIAF

- Aconseguir el 80% de les adhesions de les institucions convocades.
- Aconseguir el 80% de les adhesions de municipis de la comarca.
- Nomenament dels tècnics referents pels diferents nivells de la xarxa durant el 2008/09.
- Constitució i posada en marxa del CGX – com a mínim una reunió durant el 2009-
- Constitució i posada en marxa de la Plataforma Comarcal del projecte presentat.
- Nomenament dels tècnics referents a cadascuna de les Plataformes Municipals fent arribar el quadrant amb els tècnics referents als líders del projecte.
- Assistència del 80% dels convocats a les reunions programades durant l'any 2009.
- Posada en marxa d'un projecte específic durant el 2009.

8. CRONOGRAMA

Annexos

ANNEX 1: Funcions dels líders del Projecte

Els **líders del projecte** són les institucions que posen en marxa el projecte:

- Consell Comarcal del Maresme (CCM)
- Direcció General d'Infància i Adolescència (DGAIA)

Les funcions dels **responsables institucionals**: Càrrecs institucionals del CCM i DGAIA són:

- Recolzar i finançar el projecte
- Demanar la participació de les institucions implicades
- Nomenar els tècnics que formaran el grup impulsor

Les Funcions del **grup impulsor** (Neus Serra, Yolanda Ascasso, Yolanda Bernardo, Josep Ma Prat) :

- Portar a terme les actuacions de caràcter organitzatiu necessàries per avançar en la realització del projecte: convocatòries, actes, etc
- Dissenyar l'estructura del projecte conjuntament amb l'expert contractat
- Redactar el projecte

Les Funcions de l'**expert tècnic del projecte** (Jose Manuel Alonso Varea):

- Dissenyar l'estructura del projecte
- Establir les fases d'execució
- Presentar el projecte als participants

ANNEX 2: Procés d'Adhesió al Projecte

Al projecte s'han d'adherir les caps de les institucions convocades en representació de les mateixes institucions i els responsables polítics comarcals.

En l'acte de presentació del Projecte es demanarà la adhesió dels **caps d'institucions** i se'ls donarà la següent documentació:

- Un document d'adhesió al projecte i de participació en el Consell General de la XIAF, que hauran de signar. Si algun dels càrrecs convocats no hagués pogut assistir-hi se l'hi enviarà per correu.
- Un document de nomenament de tècnics referents per la Plataforma Comarcal d'Infància i adolescència en risc, que s'haurà de retornar signat al Consell Comarcal el més aviat possible.

D'altra banda, en l'acte de presentació del projecte s'anunciarà que en el primer **Consell d'Alcaldes** després de la sessió informativa, es demanarà l'adhesió al projecte dels municipis de la comarca i el compromís de facilitar la formació de la xarxa municipal d'atenció a la infància. Se'ls donarà la següent documentació.

- Un document d'adhesió al projecte. Si algun dels càrrecs convocats no hagués pogut assistir-hi se l'hi enviarà per correu.

A continuació el grup impulsor convocarà als referents de cada nivell per la primera reunió de la XIAF-

ANNEX 3: Protocol Comarcal d'Atenció a la Infància i Adolescència en Risc

Justificació de la creació del Protocol

L'infant o adolescent és una persona essencialment vulnerable que cal protegir davant qualsevol situació de risc que pugui generar-se en el seu entorn familiar, personal i social, prioritzant la seva atenció integral.

Les actuacions que s'han de dur a terme amb els menors, han de ser les estrictament necessàries, per evitar la repetició de diligències, declaracions i exploracions protegint-lo de possibles revictimitzacions secundàries². Aquesta priorització del menor parteix no només de la feina de reducció de l'impacte de l'agressió quan aquesta ja s'ha produït, sinó que també sorgeix de la necessitat de l'acurada detecció precoç dels riscos i d'un adequat tractament posterior.

Aquest objectiu ha de partir de la creació i consolidació d'una xarxa de coordinació que permeti afavorir les garanties processals, d'assistència i de protecció.

Les funcions generals de la Xarxa en l'elaboració del protocol són:

- Elaborar i redactar un protocol comarcal d'infància en risc per a la Comarca del Maresme.
- Difondre el Protocol en el seu àmbit
- Fer el seguiment i l'avaluació del protocol.
- Establir indicadors que permetin fer una valoració de la qualitat de l'atenció al menor.

² Adaptat del protocol de coordinació contra els abusos sexuals i altres maltractaments en infants i adolescents a la demarcació de Girona (Desembre 2007)

Proposta d'Índex de protocol

1. Introducció

2. El complex fenomen del maltractament infantil a la família

2.1. Definicions dels diferents tipus de maltractament

3. L'organització familiar

3.1. Característiques de les famílies maltractadores

3.2. Situacions familiars agudes o transitòries

3.2.1. Antecedents en la història dels pares

3.2.2. Característiques actuals dels pares

3.3. Situacions familiars cròniques o severes

3.3.1. Antecedents en la història dels pares

3.3.2. Característiques actuals dels pares

4. Factors de resiliència i de protecció en maltractament infantil

4.1. Factors interns al nucli familiar

4.2. Factors externs al nucli familiar

4.3. Detecció de necessitats dels menors

4.4. Valors i creences

4.5. Història familiar

4.6. Criteris educatius

5. Indicadors dels diferents tipus de maltractament

5.1. Indicadors per tipus de maltractament

5.2. Punts a tenir en compte en el maltractament físic

5.3. Requisits per a detectar els diferents tipus de maltractament

5.4. El maltractament pre-natal

5.5. La mutilació genital femenina

6. L'Abús sexual

6.1. Desenvolupament sexual normalitzat

6.2. Indicadors de la possible existència d'abús sexual

6.3. Falses creences sobre l'abús sexual infantil

6.4. Relat de les víctimes d'abús sexual.

7. Detecció i derivació dels casos

7.1. Detecció

7.1.1. Protocol bàsic d'actuació en abusos sexuals i altres maltractaments a menors

7.1.2. Objectius de la detecció

7.1.3. Objectius dels serveis de protecció infantil en la detecció

7.2. La notificació

7.2.1. La notificació als serveis especialitzats

7.2.1.1. Introducció.

7.2.1.2. Definició

7.2.1.3. Objectius

7.2.1.4. Recollida d'informació

7.2.1.5. Dificultats en la notificació

7.2.2. Notificació a les famílies

7.2.2.1. Fases de l'entrevista

7.2.2.2. La família davant la situació d'intervenció professional

8. La Intervenció dels serveis especialitzats

8.1. La investigació: recollida d'informació i avaluació del risc

8.1.1. Objectius de la investigació

8.1.2. Mètodes.

8.1.3. Avaluació del risc

8.2. Presa de decisions i planificació de la intervenció

9. El treball en xarxa

9.1. La xarxa a nivell comunitari

9.1.1. Definició de xarxa

9.1.2. Tipus de xarxa: nivells

9.1.3. Objectius del treball en xarxa

9.2. Creació de contextos professionals de cooperació

9.3. Les emocions del professional

9.4. Disseny del treball en xarxa

9.4.1. Llistat dels serveis

9.4.2. Establir coordinacions i la periodicitat

9.4.3. Establir la xarxa pels casos (tenir present el moment del cas)

10. Fases dels procediments judicials a tenir en compte a l'hora de valorar un cas d'infància en risc

10.1. Elements a tenir en compte en la fase d'instrucció del cas

10.2. Elements a tenir en compte en la fase de judici oral

10.3. Xarxa i circuit de coordinacions amb el SATAV

11. L'autocura del professional dels serveis socials: debriefing: com, quan i per què

- **ASSESSOR TÈCNIC**

- JOSE MANUEL ALONSO VAREA

- **EQUIP REDACTOR**

- YOLANDA ASCASSO NIETO
- YOLANDA BERNARDO GIRONÈS
- JOSEP MARIA PRATS FERNÁNDEZ

- **COL·LABORADORS**

- MIREN BERRADE SAGASETA
- TERESA CORTÉS UÑÓ
- SANDRA LARA SORROCHE
- OLGA LIAO VIDAL
- MONTSE MURTRA VILARDEBÓ
- MARTA RICO LÓPEZ